

Микола КОРДОН,
директор Житомирського регіонально-наукового
центру з європейської та євроатлантичної
інтеграції України, кандидат історичних
наук, доцент кафедри історії України
Житомирського державного університету
імені Івана Франка

Євроінтеграція. Річниця «безвізу»

11 червня минає рік від запровадження Європейським Союзом безвізового режиму з Україною. Тоді перші громадяни України перетнули кордон за спрощеною процедурою. Україна дуже довго йшла до цієї події. Їй передувала величезна реформаторська робота. Було виконано спеціальний план дій, проведено 144 реформи, що було підтверджено спеціальною оціночною місією Європейського Союзу. Цим самим Україна виборола чотири свободи: рух товарів, капіталів, послуг і людей. Безвізовим режимом скористалися вже сотні тисяч осіб, а біометричні паспорти отримали мільйони.

Безвізовий режим – це набагато більше, ніж спрощений спосіб виїзду за кордон. Він став останньою крапкою у подоланні сумнозвісної «залізної завіси». Ним руйнується і паперова завіса, яка відокремлювала Україну від Європи.

Євроскептикам можна нагадати, що «залізна завіса» між Радянським Союзом і Заходом була запроваджена в 1929 році разом із переходом до другого комуністичного штурму, встановленням єдиновладдя Сталіна. Із СРСР не вільно було виїжджати. Останнім, хто виїхав, а, точніше, його «виїхали», був Лев Троцький. У другій половині 40-их років ХХ ст. політика ізоляції тривала. Велася боротьба з так званим космополітизмом. Людей, насамперед інтелігенцію, звинувачували в низькопоклонстві перед, як мовилося, загниваючим Заходом. У 1947 році були заборонені шлюби з іноземцями. Люди не бачили світу. Формувалася «совкова» психологія. І до сьогодні

більшість жителів нашої країни ніколи не були в країнах ЄС. Запровадження безвізового режиму руйнує мур між Україною та Європейським Союзом. Візова лібералізація поліпшить ситуацію. Географічно Україна лежить у самому серці Європи, історично – це європейська країна з багатовіковими традиціями та історією.

Україна має тисячолітню історію своєї присутності в Європі. 28 липня виповниться 1030 років від Дня хрещення Київської Русі Володимиром Великим. Із прийняттям християнства цей князь не лише визначив європейське спрямування держави, сприяв її духовному та науковому розвитку, а й поклав основи зв'язків із країнами Заходу.

Київська Русь була однією з найрозвиненіших і економічно процвітаючих держав тогочасної Європи. Київ за кількістю населення та розмірами перевищував західноєвропейські столиці Париж і Лондон.

Існує думка, що від безвізового режиму нічого не зміниться. Зміниться. Українці везуть із Європи головне – досвід іншого життя, можливість почуватися вільними громадянами вільного світу.

Що означає Європа для громадян України? Це – розвинута економіка; гідні умови праці та її оплати; високі рівень та якість життя, екологічні й освітні стандарти; високоякісна система медичного забезпечення; хороші дороги й безпечні вулиці; дотримання прав та свобод людини; рівність усіх перед законом незалежно від посади й майнового становища; чесні вибори, свобода зібрань, мітингів, опозиційної діяльності та боротьба з корупцією; вільне висловлення думок.

Європейськість – поняття не тільки географічне і матеріальне, але й ментальне. Без смогів, без матюків, тютюнових «бичків» під ногами, плювків на тротуарах і жуйки, приліпленої під бильцем крісла у театрі.

Європейські цінності закладені в основі Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом. Тож не дивно, що європейський шлях розвитку України відповідає бажанням більшості українців. Громадська думка – на боці європейських цінностей. За даними недавнього опитування Київського

міжнародного інституту соціології, вступ до Європейського Союзу підтримують 57% громадян. Зростає й кількість тих, хто готовий проголосувати за вступ до НАТО.

Європейську та євроатлантичну інтеграцію України підтримують і європейці. 48% з них схвалюють вступ України в ЄС, 56% вважають, що цей вступ відбудеться менш ніж за 10 років, а кожен четвертий, – що Україна стане членом ЄС у найближчі п'ять років. 58% підтримують вступ України в НАТО. Такі дані соціологічного дослідження «Європейці та вступ України до Європейського Союзу і НАТО». У дослідженні взяли участь громадяни семи країн: Німеччини, Франції, Італії, Литви, Великої Британії, Польщі та Нідерландів.

Безвізовий режим – це можливість розширити свій кругозір, підвищити культурний, загальноосвітній та інтелектуальний рівні. В Україні сформувався креативний постіндустріальний клас носіїв європейських цінностей свободи, відповідальності, активності.

Американський філософ і політолог, професор Стенфордського університету Френсіс Фукуяма зазначив: «Україна не має іншого вибору, крім інтеграції з Євросоюзом. ЄС – це потужний двигун реформ. Альтернативою йому здатний бути тільки союз, побудований на газі, нафті й крадіжках. Це може бути катастрофа для України».

Європа переймається проблемами України. На Майдані українці відстоювали європейські цінності, тримали європейський прапор. Тож для них Європа є бастіоном, який стоїть на захисті людської гідності. Саме з нею вони пов'язують надії на краще майбутнє. У відповідь на запитання «Чи потрібна світу українська свобода?» можна відповісти ствердно. Адже істина – проста: свобода – єдина й неподільна. Вона або є, або її немає. Без вільної України не буде й вільної Європи. Європа з Україною буде безпечнішою, надійнішою та щасливішою.

11 червня 2017 року назавжди закарбується в історії України як свідчення незворотності цивілізаційного вибору її громадян, як точка повернення України до європейського дому, частиною якого вона була впродовж століть.